

Primijeno:	26.01.17
br. broj:	03/17

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 149
OIB: 19370100881

KLASA: ~~011~~ 01/17-01/13
URBROJ: 517-04/17-02/2
Zagreb, 20. siječnja 2017.

Savez udruga za zaštitu potrošača Hrvatske
Ozaljska 93/II, 10 000 Zagreb
suzph-split@gmail.com

PREDMET: Zahtjev za brisanje odredbe točke 11.5. Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
- *odgovor, daje se*

Poštovani,

Zahtjevu Saveza udruga za zaštitu potrošača Hrvatske za brisanje odredbe točke 11.5. Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17), ne može se udovoljiti, dok se odredba članka 41. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine, broj 47/09), kojom je propisano da zahtjev za pokretanje postupka stranka može neposredno podnijeti javnopravnom tijelu, ne može primijeniti u konkretnom slučaju.

Naime, na zahtjev stranke upravni se postupak pokreće radi ostvarivanja ili zaštite njezinih prava iz određenog upravnog područja. To znači da stranka ne podnosi poseban zahtjev samo za pokretanje upravnog postupka, već se zahtjevom za pokretanje upravnog postupka ima smatrati njezin zahtjev za ostvarivanje ili zaštitu nekog prava kad se o tome odlučuje u upravnom postupku, dakle kad je riječ o upravnoj stvari.

Obzirom da Plan gospodarenja otpadom, (u daljnjem tekstu: Plan) nije donesen primjenom odredaba Zakona o općem upravnom postupku, stoga ne može biti ni izmijenjen kroz upravni postupak. Također, bitno je naglasiti da Plan nema karakter upravne stvari niti se smatra rješenjem sukladno Zakonu o općem upravnom postupku, gdje je u članku 2. propisano što je upravna stvar.

Ističemo da Plan nema izravnu primjenu već stvara okvir unutar kojega će se izrađivati odredbe zakonskih i podzakonskih propisa u odnosu na tematiku gospodarenja otpadom. Slijedom svega navedenog, zaključujemo da Plan ne može ugroziti prava podnositelja zahtjeva niti može stvoriti obveze.

Nadalje ističemo da podnositelju zahtjeva nisu uskraćena prava obzirom da je imao priliku navedeni zahtjev/primjedbu izložiti kroz savjetovanje koje je vezano uz zakonsku i podzakonsku proceduru, da je rok za podnošenje primjedbi na prijedlog Plana bio od 2. studenoga do 2. prosinca 2016. godine, da je na web stranici Ministarstva u rubrici „Vijesti“ bila objavljena informacija da će javna rasprava trajati do 2. prosinca 2016., i da je predmetni Plan u ponovnu javnu raspravu proslijeđen zbog velikog interesa javnosti i tehničkih nadopuna.

Isto tako ukazujemo da je Nacrt prijedloga Plana gospodarenja otpadom objavljen na internetskim stranicama Ministarstva na linku: http://www.mzoip.hr/doc/02112016-_nacrt_prijedloga_plana_gospodarenja_otpadom_rh_za_razdoblje_2016-2022_godine.pdf te na portalu e-Savjetovanja: <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=4252>, te je razvidno da primjedba nije podnesena u navedenom roku, te ista nije propisana u smislu odredbi članka 41. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku, koji u ovom slučaju nije primjenjiv.

Nadalje, Plan gospodarenja otpadom je planski dokument u gospodarenju otpadom propisan člankom 17. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 94/2013 u daljem tekstu: Zakon) kojim se određuje i usmjerava gospodarenje otpadom. Navedenim člankom zakona propisan je sadržaj Plana, a koji između ostalog u stavku 1. točki 11. navodi da sadrži procjenu korisnosti i prikladnosti uporabe ekonomskih i drugih instrumenata u gospodarenju otpadom uz nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Slijedom navedenih zakonskih obveza Plan sadrži poglavlje 11. istog naslova.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, je kao nositelj izrade Plana u okviru poglavlja 11. kao ekonomske instrumente obradilo u odjeljku 11.1. naknadu za odlaganje otpada, u odjeljku 11.2. naknadu za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, u odjeljku 11.3. naknadu gospodarenja posebnom kategorijom otpada, u odjeljku 11.4. povratnu naknadu i u odjeljku 11.5. naknadu za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada. Navedene naknade služe za postizanje ciljeva određenih Planom i to: smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalište i povećanje odvojenog prikupljanja otpada.

Konkretno, u odjeljku 11.5. Naknada za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada, Plan daje opis naknade, iskustva, postojeće stanje i prijedlog za plansko razdoblje. Važno je napomenuti da se u poglavlju 7. Plana navodi da će se ispunjenje ciljeva postići provedbom mjera, provedbom odredbi Zakona i pripadajućih podzakonskih akata i potrebnim izmjenama i dopunama Zakona i provedbenih propisa u cilju unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom. Dakle, ispunjenje nekih mjera definiranih Planom zahtijeva promjene propisa.

Vežano uz navode iz predmetnog Zahtjeva u nastavku se daju obrazloženja:

Vežano uz točku 1.: Citirani tekst se odnosi na odredbe Zakona, a ne Plana. Nositelj izrade Plana ima pravo naslov poglavlja nazvati sukladno sadržaju poglavlja i ne mora nužno biti citirano iz Zakona. Dakle, odjeljak 11.5. ima naslov Naknada za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada, to nije odredba iz Zakona.

Vezano uz točku 2.: Citirani tekst se odnosi na odredbe Zakona, a ne Plana.

Vezano uz točku 3.: U tekstu drugog odlomka odjeljka 11.5. Plana navode se izrazi „fiksni“ i „varijabilni“ u opisnom dijelu iskustava s takvom vrstom naknade, a što nikako ne znači uvođenje takve cijene javne usluge. Isto tako ne piše da je sukladno Zakonu. Potrebno je još jednom napomenuti da je Plan planski dokument, a da će se cijene javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada propisati Uredbom temeljem članka 29. stavka 10. Zakona.

Vezano uz točku 4.: Zakon o održivom gospodarenju otpadom je usklađen s Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008).

Vezano uz točku 5.: Smatra se da izraz „fiksni“ koji je korišten u Planu nije sporan budući da se taj izraz koristi u odjeljku 11.5. Plana samo kao opis strukture naknade temeljem iskustava drugih država kao i zbog toga što će se cijene javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada propisati Uredbom temeljem članka 29. stavka 10. Zakona.

Vezano uz točku 6.: Plan ne isključuje već naprotiv naglašava odvojeno prikupljanje otpada i navodi mjeru 1.2.4. uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini za ispunjenje cilja 1.2. odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.), a u opisu same mjere se navodi da uključuje obračun naplate javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na način da se korisnika javne usluge potiče na odvajanje otpada, odnosno na smanjenje količine proizvedenog otpada.

Slijedom svega navedenoga Plan treba čitati i sagledati cjelovito, jer izvlačenje iz konteksta pojedinih izraza i rečenica dovodi do pogrešnog interpretiranja i razumijevanja koncepta i ciljeva za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj u planskom razdoblju.

S poštovanjem,

MINISTAR

dr. sc. Slaven Dobrović

Privremena adresa: Ozaljska 93/II 10000 ZAGREB
E-pošta: suzph-split@gmail.com
Internet: http://www.huzp.hr/?page_id=1874

Zagreb, siječnja 2017
Naš broj: 03/17

Vlada Republike Hrvatske
predsjednik@vlada.hr

Predmet: Zahtjev za brisanje odredbe točke 11.5. Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 3/2017.)

Poštovani, smatramo se pozvanim pokrenuti upravni postupak sukladno odredbi stavka (1) članka 41. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09), a u cilju brisanja odredbe t. 11.5. predmetnog Plana.

Vlada Republike Hrvatske je dana 5.siječnja 2017.godine donijela Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske kojim je točkom 11.5. utvrdila naknadu za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada kao slijedi:

„Naknada za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada propisana je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom u svrhu pokrivanja troškova sustava prikupljanja i obrade komunalnog otpada. Davatelj usluge je dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge razmjerno količini predanog otpada, pri čemu je kriterij količine masa predanog otpada ili volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika. Osim navedenoga davatelj usluge je dužan u cijenu uključiti i troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada te prijevoza i obrade otpada. Princip obračuna cijene usluge prema količini predanog otpada je važan jer izravno utječe na ponašanje pojedinog korisnika.

U sustavu naknade koji se temelji na količini predanog komunalnog otpada treba uzeti u obzir dva dijela naknade - fiksni i varijabilni. Fiksni dio naknada koristi se za nabavu i održavanje opreme, vozila i objekata za obradu, sortiranje, recikliranje i si., a varijabilni je za miješani komunalni otpad koji korisnik usluge nije selektirao odnosno koji odlaže u spremnik. Za određivanje varijabilnog dijela naknade mogu se koristiti različiti načini, (npr. različiti iznosi naknada za različite zapremnine posuda/spremnika/vrećica ili određivanje mase predanog otpada). Iskustva pokazuju da je takav način određivanja naknade za komunalni otpad poticajan i učinkovit za ispunjenje cilja smanjenja nastanka otpada, povećanje odvojenog sakupljanja otpada i smanjenje odlaganja otpada.

Trenutni sustav naknada za prikupljanje komunalnog otpada ima brojne nedostatke i ne doprinosi smanjenju količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje niti smanjenju količine biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu. Iako je određena solidarnost odnosno zajednička odgovornost u sustavu vjerojatno nužna (npr. korisnici koji žive u višestambenim zgradama), nužno je djelovati na ponašanje svakog pojedinog korisnika u svrhu postizanja ciljeva. Cijena javne usluge prikupljanja komunalnog otpada mora biti prihvatljiva s obzirom na prosječne prihode korisnika te usluge, a ujedno i omogućiti davatelju javne usluge pokriće troškova obavljanja te javne usluge.

Sustav gospodarenja komunalnim otpadom je potrebno izmijeniti i povezati sa sustavima odvojenog sakupljanja posebnih kategorija otpada, posebice ambalaže koja čini značajni udio u volumenu miješanog komunalnog otpada, na način da interes davatelja javne usluge bude

odvojeno sakupljanje određenih vrsta otpada, a što bi se trebalo financirati iz naknade za gospodarenje posebnim kategorijama otpada.

Uvođenje naknade za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada koja se temelji na količini predanog miješanog ili biorazgradivog komunalnog otpada koristi se za ispunjenje cilja sprječavanja nastajanja otpada, smanjenja odlaganja otpada, povećanju odvojenog sakupljanja i recikliranja ili uporabe otpada.“

Obrazloženje zahtijeva:

1. Naknada za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada Zakonom o održivom gospodarenju (NN 94/13) nije propisana. „Naknada“ koja je propisana spomenutim Zakonom a odnosi se na obveze korisnika usluga definirana je odredbom članka 30. Zakona, i to stavak:

(5) Korisnik usluge iz stavka 1. ovoga članka na području pružanja javne usluge je vlasnik nekretnine, odnosno vlasnik posebnog dijela nekretnine i korisnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine kada je vlasnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine .. i

(6) Korisnik usluge iz stavka 4. ovoga članka dužan je: (3) snositi troškove gospodarenja komunalnim otpadom razmjerno količini otpada kojeg je predao davatelju usluge., ... Drugim riječima, korisnici usluga ne plaćaju naknadu za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada nego plaćaju uslugu za obavljenju uslugu prikupljanja i odvoza komunalnog otpada.

2. Odredbom st. (2) članka 33. Zakona propisano je da je davatelj usluga dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge ... razmjerno **količini predanog otpada** u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili (predani) volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika ...

3. Uvođenje fiksnog i varijabilnog dijela cijene javne usluge nema uporište u Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, te je suprotna vladavini prava sukladno odredbi čl.3. Ustava RH, i povrede načela ustavnosti i zakonitosti (čl.5.UstavaRH).

4. Predmetna odredba je suprotna odredbi čl. 14. Direktive 2008/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22. 11. 2008.), posebice s načelom „*onečišćivač plaća*“, troškove gospodarenja otpadom snosi izvorni proizvođač otpada ili trenutni odnosno prethodni posjednici otpada, da države članice mogu odlučiti da troškove gospodarenja otpadom treba djelomično ili u cijelosti snositi proizvođač proizvoda od kojega otpad potječe a da distributeri tog proizvoda mogu sudjelovati u pokriću tih troškova.

5. Predmetna odredba je sporna i zbog toga što će fiksni dio cijene usluga (?) destimulirati korisnike usluga u nakani selektiranja otpada u kućanstvu - potencijalno korisne sirovine.

6. Ekonomski je interes korisnika usluga – potrošača da se usluga optimalno pruža; da se u kućanstvu stimulatивно obavlja selektiranje otpada i potencijalno korisne sirovine, da se usluga plaća prema potrošnji izraženo u običajnim jedinicama mjera (m¹,m²,m³, lit, kg),

te da usluga plaća isključivo pošivajući princip „onečišćivač plaća“ sukladno odredbi st.(5)., (6). i (13). čl. 30. Zakona.

Zahtjevamo da Vlada Republike Hrvatske ukine točku 11.5. predmetnog Plana.

Predsjednik Saveza

Miran Šoić

Dostavljeno e-poštom:

- Naslovu: predsjednik@vlada.hr
- Ministarstv zaštite okoliša i energije: ministar@mzoip.hr